

I.HAÇLI SEFERİNDE TÜRK VE MÜSLÜMAN TASVİRİ: ROBERTUS MONACHUS'UN HİSTORİA IHEROSOLİMITANA ANLATISI ÖRNEĞİ

THE DEPICTION OF TURKS AND MUSLIMS IN THE FIRST CRUSADE: THE CASE OF ROBERTUS MONACHUS' HİSTORİA IHEROSOLIMITANA

Azer GÜRCAN*

ÖZ- Kasım 1095 tarihinde Papa II. Urbanus'un Clermont'ta yapmış olduğu Orta Çağ'ın en etkili konuşması ile başlayan ve yaklaşık iki yüzyıl boyunca devam eden haçlı hareketi, geleceğin tarihçileri için benzersiz bir kaynak mirası sunmuştur. Dönemin hem Müslüman hem de Hristiyan çağdaşları, kutsal topraklara giden yolda yaşadıkları olayları ayrıntılı bir şekilde yazıya geçirmişlerdir. Bu kaynaklar, haçlı seferlerine katılanların bakış açılarını, askeri stratejilerini, motivasyonlarını ve sefer sırasındaki yaşamlarını detaylı bir şekilde belgelemektedir. Ayrıca, bu haçlı kaynakları, Hristiyan Batı tarafından algılanan düşmanları, özellikle de Türkleri ele almaktadır. Bahsedilen bu kaynaklardan biri de *Historia Iherosolimitana* isimli zengin bilgiler içeren kroniktir. Bu eser, I. Haçlı Seferi olaylarını anlatmaktadır. Kroniğin yazarı, Robertus Monachus isimli bir keşiştir. Robertus eserinde, Orta Çağ Avrupası'nda Türklere yönelik nasıl bir perspektife sahip olduğunu ortaya koyması açısından önemli bilgiler vermektedir. Çalışmada, *Historia Iherosolimitana* isimli eserin ortaya koyduğu Türk algısı incelenirken, metnin 1866 basımı Recueil Des Historiens Des Croisades adlı kitabın III. cildi içinde yer alan Latince kaydı kullanılmıştır. *Historia Iherosolimitana*, dönemdeki politik ve kültürel bağlamı yansıtarak, Haçlılar ile Türkler arasındaki etkileşimleri anlamamıza katkı sağlamaktadır. Eserdeki Türk algısı, Haçlıların düşmanlarını nasıl gördükleri ve nasıl temsil ettikleri konusunda önemli bir perspektif sunmaktadır. Bu durum, hem tarihi olayların anlaşılmasına hem de dönemin Avrupa toplumunun dünya görüşüne ışık tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler- Türkler, Türk Tasviri, I. Haçlı Seferi, Historia Iherosolimitana, Robertus Monachus

ABSTRACT – In November 1095, the Crusades, initiated by a highly influential speech by Pope Urban II in Clermont, spanned approximately two centuries (1095-1291), presenting a unique source heritage for future historians. Both Muslim and Christian contemporaries of the era meticulously documented the events on the journey to the Holy Land. These sources extensively document the perspectives, military strategies, motivations, and daily lives of those who participated in the Crusades. Moreover, these accounts specifically address the enemies perceived by the Christian in the West, especially the Turks. One of the mentioned sources is the rich chronicle named "Historia Iherosolimitana," which recounting the events of the First Crusade. The author of the chronicle is a monk named Robertus Monachus. In his work, Robertus provides valuable information regarding the medieval European perspective on the Turks. In this study, the perception of the Turks as portrayed in "Historia Iherosolimitana" is examined,

* Arş. Gör.-Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü/Balıkesir-azer.gurcan@balikesir.edu.tr (Orcid: 0000-0002-9249-0849)

utilizing the Latin text found in the 1866 edition of the book "Recueil des historiens des croisades," specifically within its third volume."Historia Iherosolimitana" reflects the political and cultural context of its time, contributing to our understanding of interactions between the Crusaders and the Turks. The portrayal of Turks in the work offers a significant perspective on how the Crusaders perceived and represented their adversaries. This contributes not only to the comprehension of historical events but also sheds light on the worldview of European society during that period.

Keywords: Turks, Depiction of Turk, The First Crusade, Historia Iherosolimitana, Robertus Monachus

Giriş

I. Haçlı Seferi, Batı Hristiyan dünyası ile İslam dünyası arasında keskin bir çatışma ortamı yaratmıştır. Bu sefer, Müslüman-Hristiyan etkileşimleri açısından ilk çatışma değildir; ancak Hristiyanların kutsal topraklara hac ziyaretleri sırasında, Müslümanlarla karşılaşma dinamikleri artık Kudüs'e ulaşma konusunda bir engel olarak ortaya çıkmıştır. Müslümanların bu topraklardaki varlıkları Hristiyanlar için kutsal kabul edilen yerlere erişimde engel teşkil etmiş ve Haçlı Seferleri'nin temel amacını oluşturmuştur. I. Haçlı Seferi gözlemcileri de yaşadıkları deneyimleri ve gözlemlerini kaydetmişlerdir. Bu gözlemcilerden biri de Robertus Monachus'tur.

Robertus Monachus, Saint Remi manastırında bir keşiştir ve "Robertus Remensis" veya "Remili Robertus" olarak da bilinmektedir (D. Kempt ve M. Bull, 2013: xii). Yaklaşık olarak 1055-1122 yılları arasında yaşamıştır. Onun en önemli eserlerinden biri, 1107-1120 yılları arasında yazdığı *Historia Iherosolimitana* adlı kroniktir (Robertus Monachus, 1866: 717-882). Bu eser, Birinci Haçlı Seferi olaylarını, 12 Ağustos 1099 Askalan Muharebesi'ne kadar anlatır ve dönemin tarihine ışık tutmaktadır. *Historia*, dokuz bölümden oluşmaktadır. Robertus'un Kudüs tarihi, yazılan metnin ortaya çıkma koşullarını ve yazarın yazma amacını özetleyen kısa bir konuşma ile başlar. Batıdan doğuya doğru bir hareketin başlangıcı olan, 18-28 Kasım 1095'te Papa II. Urbanus başkanlığında toplanan Clermont Konsili'nin anlatımı ile de devam eder. Robertus Monachus, Clermont Konsili'nde bulunduğunu ve Papa'nın ünlü haçlı seferi konuşmasına tanıklık ettiğini eserinin önsözündeki hitabında iddia etmektedir (Robertus Monachus, 1866: 717-721). Ancak, kendisinin sefere katılıp katılmadığına dair herhangi bir kanıt yoktur (Robert the Monk, 2005:2). Yazdıklarını, Bohemond de Taranto'nun bir askerinin yazdığı *Gesta Francorum et Aliorum Hierosolitanorum* adlı eserden esinlenerek oluşturmuştur (Robert the Monk, 2005: 12-27; Naus, 2014:105; Kula, 1992: 37). Eserini yazma amacını, manastır başrahibinin, *Gesta Francorum*'daki eksiklikleri tespit ettiği ve anonim yazarın, özellikle Clermont Konsili'ne atıfta bulunmadığı ve olayları etkili bir biçimde ele almadığı gerekçesiyle onu bununla görevlendirdiği şeklinde ifade etmiştir (Robertus Monachus, 1866: 721-722). Robertus, *Gesta Francorum*'da bulunmayan bir dizi ayrıntıyı eserine eklemiştir. Robertus, elindeki

malzemeyi son derece etkili bir şekilde kullanarak eserini popüler kroniklerden biri haline getirmiştir. Carol Sweetenham, eserin 100'den fazla el yazması ile günümüze ulaşmış olduğunu belirtmektedir (Robert the Monk, 2005: vii). D. Kempf ve M. G. Bull ise günümüze ulaşan el yazması sayısının 80'in üzerinde olduğunu kaydederek seksen dört tane el yazmasını listelemişlerdir (Kempf ve Bull, 2013: x, lxxv-lxxiv). Çok fazla kopyalanmış olması, eserin o dönemde ne kadar popüler olabileceğine ve tarih yazımında önemli bir yer edinmiş olabileceğine işaret edebilir. Robertus'un kroniği, döneminde yerel dile de çevrilmiştir (Robert the Monk, 2005: vii). Bu da dönemin okuyucu kitlesi tarafından büyük ilgi gördüğünü düşündürmektedir. Eserin popülerliği kendini farklı alanlarda da göstermiştir. Frederick Barbarossa'nın Kudüs Seferi'ne çıkmadan önce resmedildiği bir tasvirde, kralın kendisine Robertus'un eserinin sunulduğu görülmektedir (Tyerman, 2006: 245). Bunun yanı sıra Pairisli Sistersiyen Keşiş Gitither, Robertus'un *Historia*'sını şiire dönüştürmüştür.

Robertus'un bu önemli eseri, sadece I. Haçlı Seferi'nin detaylı bir anlatımını sunmakla kalmayıp aynı zamanda dönemin tarih yazımı ve kaynak kullanımı açısından da dikkat çekici bir örnektir. Robertus Monachus'un katkıları, tarihçilerin ve araştırmacıların bu dönemi anlamalarına yardımcı olacak zengin bir içerik sunmaktadır. Eserin tamamı Haçlı ordusu ile Türklerin karşılaşma öyküleri üzerinedir. Bu eser, sadece tarihi olayları kaydetmekle kalmayıp aynı zamanda okuyucularını etkileyerek bir propaganda aracı olarak işlev görmekte, okuyucularını Haçlı Seferleri ideale yönlendirmeye çalıştığı görülmektedir. *Historia Iherosolimitana*, tarihçilere I. Haçlı Seferi'nin detaylı bir portresini sunmanın ötesinde, özellikle Müslümanların tasvirini sunması açısından da büyük bir öneme sahiptir. Bu çalışma hem İslam dünyası hem de Hristiyan toplulukları üzerinde önemli bir etkisi olan I. Haçlı Seferini anlatan Robertus Monachus'un eserindeki Türk ve Müslüman tasvirlerini inceleyerek, dönemin Batılı bakış açısını ve kültürel algılarını anlamaya yönelik bir çaba içermektedir.

1. Eserdeki Türk ve Müslüman Algısı

Tarihçilerin eserleri, genellikle kendi dönemlerinin dünya görüşünü ve siyasi hedeflerini yansıtmaktadır. Bahsedilen algının, hem I. Haçlı Seferi'nde hem de sonrasında gerçekleşen siyasi ve askeri faaliyetlerin şekillenmesinde belirleyici bir rol oynadığı söylenebilir. Bu bağlamda, Robertus Monachus'un *Historia Iherosolimitana* adlı eseri, sadece tarihi olayları değil, aynı zamanda o dönemin Hristiyan dünyasının Türklere yönelik toplumsal ve kültürel perspektifini anlamak açısından da kritik bir kaynak olarak değerlendirilebilir.

Robertus'un eserinde Türklerle ilgili olarak dikkat çeken ilk nokta Papa II. Urbanus'un Clermont'taki konuşmasında karşımıza çıkmaktadır (Robertus Monachus, 1866: 727-728). Papanın bu ünlü hitabını Robertus Monachus dışında Baldricus Dolensis, Fulcherius Carnotensis, Guibetus

Novigenti, Willelmus of Malmesbury de günümüze taşımıştır. Bu yazarlardan sadece Robertus konuşmayı canlı olarak dinlediğini iddia etmektedir. Baldricus Dolensis ve Fulcherius Carnotensis, konuşmayı dinlediklerini belirtmemelerine rağmen, adeta birer görgü tanığıymış gibi yazmışlardır. Guibertus Novigenti ise duyduklarını yazmıştır. Willermus of Malmesbury ise eserini konuşmanın yapıldığı tarihten yaklaşık otuz yıl sonra kaleme almıştır (Runciman, 2019: 84). Robertus'un aktardığı papanın konuşmasında Türkler, Pers soyu (*gens regni Persarum*) olarak ifade edilmiştir. Türklerden Pers olarak bahsetme eğilimi I. Haçlı Seferinin farklı yazarlarında da karşımıza çıkmaktadır. Gesta Francorum Kürboğa'dan bahsederken Pers sultanının ordusunun komutanı (*Curbaram autem, princeps militiae Soldani Persiae*), Fulcherius Carnotensis'de ise Pers halkı (*Turci, gens Persica*) olarak Türklerden bahsedilmekte, Berkyaruk için de Pers imparatoru olarak bilindiğinden (*scilicet imperatorem Persidis*) söz etmektedir (Gesta Francorum, 1924: 46; Fulcherius Carnotensis, 1866: 323,340). Eserlerde karşımıza çıkan Türkleri Pers kökenli olarak algılama eğiliminin Türklerin İran coğrafyası üzerinden Batı'ya geldiklerinden kaynaklı olduğu düşünülebilir.

Anlatıdaki II. Urbanus'un konuşmasının içeriğinde Türkler, Tanrının tamamen terk ettiği bir halk (*gens prorsus a Deo aliena*) olarak görülmektedir (Robertus Monachus, 1866: 727). Bu değerlendirmeyi, elbette tarihsel bir objektiflikten ziyade, dini ve kültürel önyargıların bir yansıması olarak değerlendirebiliriz. Bu tür ifadelerin, dönemin Hristiyan toplumunu etkileme ve belirli bir siyasi amaca hizmet etme amacı taşıdığı çok açıktır. Yine eserde yansıtılan Papa'nın konuşmasında dikkat çeken bir diğer nokta, Türklerin genel olarak işkence ve şiddetten zevk alan katiller olarak lanse edilmesidir. Ancak bu tasvirin gerçeklik payı şüphelidir. Jonathan Riley-Smith, kronik yazarlarının kaleme aldığı, papanın kitleleri harekete geçiren konuşmasının, Haçlıların 1099'da Kudüs'ü ele geçirmesinden sonra yazılması sebebiyle, güvenilirliğini sorgulayarak, bozulmuş ve güvenilmez oldukları olasılığını dile getirmektedir (Smith, 1993: 15).

Historia Iherosolimitana adlı eserin geneli incelendiğinde Türk kelimesinin oldukça sık bir şekilde kullanıldığı görülmüştür. Bu kullanım, yazarın Türkleri nasıl gördüğünü, nasıl tanımladığını ve nasıl anlattığını anlamak için önemli bir araştırma alanı sunmaktadır. Robertus'un Türk algısı, Orta Çağ Avrupa düşünce dünyasında mevcut olan Türk imgesinden önemli ölçüde etkilenmiştir. Bu algı, genellikle olumsuz bir ton taşımaktadır. Robertus'un *Historia*'sında, Türklere yönelik ön yargılarının belirgin bir şekilde görüldüğü, Müslüman ve Türk düşmanlığının yoğun bir şekilde işlendiği anlaşılmaktadır. Yazarın, Türkleri "hayvanlar gibi davranan", "et yiyen yaratıklar", "et üzerindeki sineklere benzerler" şeklinde kötüyücü ifadelerle tasvir etme eğiliminde olduğu gözlemlenmektedir. Metin boyunca Türklere yönelik köpek benzetmesi, yazar tarafından oldukça fazla kullanılmıştır: "Dişlerini gıcırdatıyorlar ve köpekler gibi havlıyorlardır.",

“Silahlı köpekler saldırdı ve korkunç işkenceler ile parçalara ayrıldı.”, “İlahi intikam, köpek soyuna karşı böyle intikam almayı arzuladı.”, “Askerlerin kuduz köpekler tarafından parçalandığını gördüklerinde...” gibi aşağılayıcı ifadeler vardır (Robertus Monachus, 1866: 784, 795, 805, 809). Köpek benzetmesi, Haçlı yazınında sıkça karşılaşılan bir kullanım örneği olarak öne çıkmaktadır.

Eserin genel atmosferinde, odak noktasının Türklerle mücadele olduğu izlenimi yaratılmıştır. Ancak buna rağmen, Robertus'un metni içinde farklı etnik gruplara da atıfta bulunduğu gözlemlenmektedir. Kürboğa'nın Antakya'daki ordusunu açıklarken, yazar, bu ordunun Türkler dışında Persler, Medler, Araplar, Kürtler, Azimiler, Sarakenler, Publicanlar ve Agulanlar gibi çeşitli etnik gruplardan oluştuğunu ifade etmektedir (Robertus Monachus, 1866: 808). Benzer bir etnik grup listesi *Gesta Francorum*'da ve Petrus Tudebodus'un *Historia*'sında da karşımıza çıkmaktadır (*Gesta Francorum*, 1924: 46-47; Petrus Pudebus, 1866: 59). Bu şekilde çeşitli etnik gruplara vurgu yapılması, Robertus'un eserinin sadece Türklere odaklanan bir perspektif sunmadığını, aynı zamanda geniş bir coğrafi ve kültürel çeşitliliği içerdiğini göstermektedir. Robertus Monachus'un, sürekli olarak Türklerle mücadele ediliyormuş izlenimi vermesi, "Türk" kelimesini yalnızca etnik ve kültürel olarak Türk olanları değil, aynı zamanda tüm Müslüman ordusunu kapsayacak şekilde kullanılıp kullanılmadığı sorusunu akla getirebilir. Kronik, böyle bir algı oluşturma potansiyeline sahip olsa da genel olarak incelendiğinde bunun doğru olmadığı sonucuna ulaşmak kaçınılmazdır. Robertus'un eserinden, Türklerin yanında bulunan diğer etnik grupların bilindiği anlaşılmaktadır. Ancak düşman olarak algıladığı ana kitlenin çekici unsurunun Türklerden oluştuğunu kabul ettiği anlaşılmaktadır.

Orta Çağ Avrupa'sının, Müslüman topluluklarını tanımlamak ve genel olarak İslam dünyasını temsil etmek amacıyla kullandıkları Saraken ifadesi de metin içinde sıklıkla yer almıştır (Tolan, 2002). Orta Çağ döneminde, bu tür terimler genellikle kültürel, dini ve politik ayrımları vurgulamak amacıyla kullanılmıştır. Bu durum, Batılı yazarların Müslümanları genellikle homojen bir şekilde tanımlama eğiliminde olduklarını ve bu terimi bir topluluğun genel karakteristik özellikleri üzerinden anlamlandırdıklarını göstermektedir. Robertus Monachus'un eserinde, Türklerin Batı kültüründe ve bilincinde “öteki” olarak kategorize edilmiş olduğu açıkça gözlemlenebilmektedir. Bu eserde, Türkler yalnızca farklı bir etnik gruba veya dini inanca mensup oldukları için değil, aynı zamanda Batı'nın onlara karşı hissettiği farklılık, yabancılık ve tehdit duyguları bağlamında da 'öteki' olarak tasvir edilmiştir.

Robertus'un eserinde, özellikle üç Müslüman figürün detaylı bir portresi çizilmektedir. Bu figürler, İznik'te I. Kılıç Arslan, Antakya'da Kürboğa ve Askalan'da el-Efdal Şehinşah'tır. I. Kılıç Arslan, tüm kitap boyunca babasının adıyla yani Süleyman (Soliman) olarak adlandırılmıştır.

Kılıç Arslan'ın babasının adıyla tanımlanması, Orta Çağ Latin kroniklerinde yaygın olarak görülen bir uygulamadır (Demirkent, 2022: 396).

Eserde, Selçuklu'nun Musul Atabeği olan ve haçlılara karşı mücadelede etkin rol oynayan Kürboğa'yı betimlemesi oldukça dikkat çekicidir. Kürboğa'nın Antakya'ya gelişi, yazar tarafından büyük bir gösterişle tasvir edilmiştir. Metinde, Kürboğa'nın Antakya'ya varışının, geniş bir toz bulutu içinde büyük bir ordunun ve demir zırhlı askerlerin eşliğinde gerçekleştiği belirtilir (Robertus Monachus, 1866: 808). Yazar, Kürboğa'nın karakterini değerlendirirken, sadece gururlu bir tavır sergilemediğini, aynı zamanda bu gururunun kibir (*superbia*) ve sapkınlık unsurları (*abusione*) içerdiğini de vurgulamaktadır (Robertus Monachus, 1866: 811). Eserde, Kürboğa'nın sahip olduğu zenginliğe de ayrıca vurgu yapılmaktadır. Frankların Antakya'da kazandığı zaferin ardından, Kürboğa'dan kalan ganimetler, onun maddi varlığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu durum, zaferin ekonomik sonuçlarına odaklanarak, Kürboğa'nın zenginlik düzeyini de göstermektedir:

“O geceyi takip eden gün, 15,000 devesinin olduğu anlaşıldı. Kaç tane at, erkek ve dişi katır, öküz, eşek, koyun ve diğer türlerde hayvanın olduğunu kim sayabilir? Ayrıca birçok altın ve gümüş kap, çok sayıda pelerin ve yüksek değerli ganimet buldular.” (Robertus Monachus, 1866: 834-835).

Robertus'un eserinde ayrıntılı olarak tasvir ettiği bir diğer Müslüman da Fatımi Halifeliği'nin veziri el-Efdal Şehinşah'dır. Yazar el-Efdal Şehinşah'ı tüm metin boyunca Clemens adıyla anmaktadır. Clemens, elbette bir Müslüman ismi değildir ve bu isim seçimi yazarın bilinçli bir tercihi olmalıdır. Çünkü böyle bir adlandırma, eserin politik ve dini bağlamını daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olabilir. Farklı Latin kaynaklarında, el-Efdal çoğunlukla Levandalius olarak adlandırılmaktadır. Carol Sweetenham'a göre, el-Efdal için Clemens isminin kullanılması, antipapa III. Clemens'e atıfta bulunulduğunu göstermektedir (Robert the Monk, 2005: 204). III. Clemens'in asıl adı Guiberto di Ravenna'dır. Antipapa III. Clemens, 25 Şubat 1080'den ölümüne kadar antipapa olan İtalyan Katolik başpiskoposudur ve VII. Gregorius'un en büyük muhaliflerinden biridir. VII. Gregorius, kral IV. Henry'i aforoz etmesi muhaliflerce çok ileri gittiği şeklinde değerlendirilmesine sebep olmuştur. Muhalif piskoposlar ve diyakozlar Guiberto başkanlığında Pavia'da toplanmışlar ve Gregorius'u aforoz etmişlerdir. 1080'de muhalifler Guiberto'yu da papa olarak ilan etmişlerdir. Guiberto, papa olarak III. Clemens adını almıştır. IV. Henry'nin doğrudan kontrolü altındaki topraklar dışında hiçbir zaman geniş bir tanınma elde edemese de dört ardışık papaya karşı hüküm sürmüştür: VII. Gregorius, III. Victor, II. Urbanus ve II. Paschal (Kirsch, 1910: 63-64)... İşte el-Efdal Şehinşah için bu isim seçimi, Müslüman karakteri sadece bir düşman olarak değil, aynı zamanda Hristiyan iç siyasetindeki bir rakip olan Antipapa III. Clemens ile özdeşleştirerek, eserin dini ve politik boyutunu pekiştirmiştir denilebilir. Kronik, meşru papa II. Urbanus'un Haçlı Seferi'ni

ilan ettiği Clermont'taki konuşmasıyla açılmıştı. Son kitap, 21. bölüm ise, Emir el-Efdal'ın kutsal toprakları kaybetmesinin ardından yaktığı ağıtı içermektedir. Robertus Monachus bu ağıtı, el-Efdal Şehinşah'ın hizmetkârı tarafından kendisine aktarıldığını ifade etmiştir. Bu hizmetkârın din değıştirdiğini de vurgulamıştır (Robertus Monachus, 1866: 876-877). Yazarın, el-Efdal için Antipapa III. Clemens ile özdeşleştirdiği Clemens adını kullanmasında, Papa II. Urbanus'un liderliğindeki Haçlı Seferi'nin meşruiyetini pekiştirmek ve karşıtlarını zayıflatmak amacını taşıdığı da gayet açıktır.

Clemens de Kürboğa gibi zenginliğiyle Robertus'un eserinde yerini almıştır. Emir'in çadırını yağmalamaya gelen Frankların buldukları bu zenginliği gözler önüne sermektedir:

“Altın, gümüş ve sayısız giysi yağması yanı sıra bol miktarda yiyecek, çeşitli hayvan ve her türlü silah buldular. At ve aygır, erkek ve dişi katır, eşek yavrusu ve dişi eşek, hatta deve bile vardı. Kuzular, koçlar ve farklı hayvan sürülerinin hepsi yenmeye hazır olarak orada bulundu. Kazanlar, tencereler, pişirme kapları, kanepeler ve örtüleri, altın ve gümüşle dolu sepetler, altın kıyafetler ve her türlü süs eşyaları buldular. Emir'in çadırlarını yağmalayanlar (ki kraliyet serveti ile dolu olduğu söyleniyordu) muazzam bir ganimetle zenginleştiler.” (Robertus Monachus, 1866:879).

Eserde Türklerin zenginliği üzerine bir diğer örnek de 1 Temmuz 1097'deki Dorylaeum zaferinin sonrasında kullanılan ifadeyle belirginleşmektedir. Bu anlatım, Türklerin zenginliklerine dair somut kanıtlar sunmaktadır:

“[Askerlerimiz]düşman cesetlerini talan etmek için acele ettiler. Kim bu pahalı giysilerin ve bulunan altın ve gümüşün miktarını tarif edebilir ki? Kaç tane at, erkek ve dişi katır, deve ve eşek adamlarımızın eline geçti! Tanrı'nın yardımıyla fakir olanlar birden zengin oldular; yarı çıplak olanlar şimdi ipek kumaşlarla kuşandılar.” (Robertus Monachus, 1866: 764)

Eserde Türklerin zenginliğine çok kez vurgu yapılmıştır. Türklerin sahip olduğu zenginliklerin, Haçlılar için bir savaş nedeni veya ganimet beklentisiyle ilgili bir unsur olarak sunulmuş olduğu düşünülebilir.

Bu noktada şunu da belirtmeliyiz ki Robertus, sadece Türk ordusunun liderlerini değil, aynı zamanda Bizans İmparatoru Aleksios Komnenos'u da olumsuz bir şekilde tasvir etmiştir. İmparator, kendi kişisel çıkarları doğrultusunda hareket eden bir lider olarak sunulmuştur. Yazarın ifadesinden anlaşıldığı üzere, İmparator, Pierre L'ermit liderliğindeki Haçlı grubunun Konstantinopolis'e girmesiyle ilgili olarak Hristiyanlara karşı şüpheliydi (Robertus Monachus, 1866: 732). Üstelik yazarın İmparator hakkındaki izlenimi, bu grup karşısında Türklerin kazandığı zaferinden büyük bir memnuniyet duyduğu ve hatta kurnazca, Haçlıların silahlarını

ellerinden alarak onları savunmasız bıraktığı yönündedir (Robertus Monachus, 1866: 736).

Robertus eserinde, stratejik bir şekilde, özellikle önemli Türk karakterlerin ağzından Hristiyan gücünü vurgulamıştır. Bu taktik, metnin içsel dinamiklerini şekillendirerek, Hristiyanlığın ve Haçlıların üstünlüğüne dair bir algı oluşturmayı amaçlamaktadır. Özellikle Kılıç Arslan'ın Frank kuvvetlerini tasvir ettiği bölümde, onların olağanüstü bir güçle donatılmış olduklarına vurgu yapılmaktadır (Robertus Monachus, 1866: 765). Frankların savaş becerilerini ve stratejik zekâlarını övmekte, onların kahramanlıklarını adeta insanüstü ve gökyüzünden gelmiş gibi nitelendirmektedir. Kürboğa'nın annesi ile Kürboğa arasındaki diyalogda, Hristiyan güçlerinin üstünlüğü ve Tanrı'nın onların yanında olduğu fikri, Müslüman bakış açısından ifade edilmiştir (Robertus Monachus, 1866: 811-814). Bu diyalogda, Hristiyanların galibiyeti ve Tanrı'nın onlara yardım ettiği, Müslüman bir karakter tarafından aktararak vurgulanmıştır. Bu durum, metnin içinde Hristiyanların üstünlüğünü pekiştiren ve Müslümanların bakış açısından bu güçlü konumu yansıtan bir örnek olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, Kürboğa aracılığıyla ifade edilen bu görüş, dini ve kültürel çatışmaların içerisindeki ideolojik çatışma ve algıları derinleştiren bir öge olarak da değerlendirilebilir.

Frank ordusunun Türklere karşı elde ettikleri zaferler, metin içinde Tanrı ile doğrudan ilişkilendirilmiştir. Diğer bir ifadeyle, Frank ordusunun başarıları Tanrı'nın lütfu olarak yorumlanmış ve bu, yazarın Hristiyanlık inancının savunucusu olarak yazdığı metni önemli ölçüde etkilemiştir. Yazar, din adamı kimliğinden kaynaklanan bir bakış açısıyla kitapta sıkça kutsal metinleri ve dini unsurları referans göstermiştir. Eserde, Haçlılar kutsal bir savaşçı olarak tasvir edilmiştir. Onlar, Tanrı'nın kutsal iradesini yerine getirmek için yüce bir misyon üstlenirler, Tanrı'nın yardımı hep onlardır. Haçlılar, genellikle tanrının oğulları (*fili Dei*), tanrının ırkı (*gens Dei*), tanrının askerleri (*militēs Dei/ exercitū Dei/ militae Dei*) ve tanrının dost ve hizmetkarları (*amici Dei, servi Dei*) olarak adlandırılırken, Türkler ise tam tersi bir temsil ile şeytanın oğulları (*diaboli filii*), şeytanın izinden gidenler (*diaboli satellites*), tanrının düşmanları (*inimici Dei*) olarak görülürler (Robertus Monachus, 1866: 740, 741, 746, 776, 784, 822, 836, 839, 846, 853 855, 868, 876, 882.). Örneklerden açıkça anlaşılmaktadır ki, Müslümanlar genellikle şeytani bir varlıkla ilişkilendirilirken, Haçlılar Tanrı tarafının temsilcisi olarak sunulmuştur. Bu zıt kutuplaşma, Haçlı seferlerinin ideolojik ve dini motiflerini vurgulamak için kullanılan bir retorik aracı olarak öne çıkmaktadır. Kutsal bir misyonla hareket edildiğine inanan Robertus Monachus'un kendi inancından olmayan toplulukları şeytanla ilişkilendirme eğilimi Orta Çağ Hristiyan Avrupa'sının düşünce ve inanç yapısıyla örtüşmektedir. Çünkü Türklerin inançsız, Hristiyan düşmanı olarak tasvir edilmesi diğer haçlı kroniklerinde de karşımıza çok fazla çıkmaktadır (Gesta Francorum, 1924: 21; Cadomensis, 2005: 63). Bu tür

karşıtlıklar elbette kendi kimliklerini güçlendirmek, inançlarını desteklemek, Müslümanları düşmanlaştırmak için kullanılmıştır.

Robertus'un eserinde, Türklere karşı Tanrı'nın Hristiyanların yanında olduğu ana tema olarak sıkça vurgulanmıştır. Eserde, gökyüzünden beyaz kıyafetli, sayıca oldukça fazla askerlerin gelerek Türklere karşı savaştıkları betimlenmiş ve bu mücadelede Türk askerlerinin büyük bir korku içinde oldukları belirtilmiştir (Robertus Monachus, 1866: 746). Bu anlatım, Hristiyan inançlarına dayalı bir perspektiften, Tanrı'nın doğrudan müdahalesi ve himayesi altında gerçekleşen olayları yansıtmaktadır. Gökyüzünden inen beyaz kıyafetli askerler, melekleri veya Tanrı'nın elçilerini simgeler ve bu durum, Hristiyan güçlerinin göksel bir destekle donatıldığını ima eder. Robertus Monachus, bu söylenceleri kullanarak Türklerin Tanrı'nın karşı koyulamaz gücü karşısında büyük bir korku içinde olduklarını vurgulamaktadır. Bu tür anlatıların savaş motivasyonunu artırmak, düşmanı dehşete düşürmek ve Hristiyan inancını güçlendirmek amacıyla bilinçli bir şekilde kullanılmış olabileceği düşünülmelidir. Gökyüzünden gelen bu doğaüstü varlıkların Türkler üzerinde nasıl bir etki bıraktığı da vurgulanmıştır. Türklerin, bu deneyim sonucunda din değiştirerek Hristiyanlığı benimseme yolunda adımlar attığına dair ifadeler kullanmıştır: "Bunların göksel güçler olduğunu hemen anladılar. Hristiyan Tanrısını yenemeyeceklerini biliyorlardı. Bu nedenle kalpleri yumuşadı ve Hristiyan olma sözü verdiler." (Robertus Monachus, 1866: 836).

Robertus Monachus *Historia*'sında, Müslümanları pagan olarak tasvir etmiştir. Bu, aslında şaşırtıcı olmayan bir durumdur. Çünkü 12. yüzyılda orta çağ düşünce dünyasında Hristiyanlık mutlak doğru olarak kabul edilirken, İslam, paganizmle özdeşleştiriliyordu (Southern, 1980: 32; Daniel, 1980: 309; Bisaha, 2004: 46; Aydın, 2011: 27; Kalın, 2016: 95-105). Aslında Avrupa Hristiyanları, Endülüs Müslümanlarıyla coğrafi açıdan sınır komşusu olmalarına rağmen, haçlı seferleri zamanına kadar İslam hakkında oldukça sınırlı bilgiye sahiptiler (Southern, 1980: 27; Bisaha, 2004: 15-16). Southern, bu durumu cehalet çağı başlığı altında incelemiştir (Southern, 1980: 1-34). Robertus Monachus'un eserinde de bu algının bir yansımasını görmekteyiz. I. Haçlı Seferi'ni kaleme alan dönemin kronikleri, İslam'ı ortadan kaldırmayı paganizmi yok etme amacıyla eşdeğer tutarak anlatmaktadır (Tolan, 2006: 109). Haçlı edebiyatında sıkça karşımıza çıkan bu tür tasvirlerin propagandist bir boyut taşıdığı da unutulmamalıdır (Daniel, 1980: 309).

Eserde, Türklerin falcılık, büyücülük ve astrolojiyle ilgili oldukları vurgulanmaktadır (Robert the Monk: 56). Kürboğa'nın annesiyle yaptığı konuşmada, Türklerin bu tür uygulamalara başvurduğu açıkça belirtilmektedir. Annesi, Kürboğa'nın ölümünü ve Hristiyanların galip geleceğini bu yöntemlerle öngördüğünü şu ifadelerle aktarmıştır:

"Atalarımız yüz yıl önce veya daha fazla bir süre önce, Tanrıların kutsal kâhinlerinde, fal bakma ve hayvan iç organları üzerinden yaptıkları kehanetlerde, Hristiyan ırkının bize

saldıracağını ve bizi yenilgiye uğratacağını fark ettiler. Falcılar, büyücüler ve kâhinler, kehanetler ve peygamberlerin sözleri (doğudan ve batıdan, kuzeyden ve güneyden kıyınıza gelecek. Sana karşı kimse duramayacak) hepsi aynı şeyi söylüyor. Bu yüzden bunların hepsinin gerçekleşeceğine inanıyoruz, ancak bunun şimdi mi yoksa daha sonra mı olacağını bilmiyoruz. Bazılarımıza göre yakın görünüyor, çünkü dünya üzerindeki devam eden yıkım bunu haber veriyor. Yıldızların konumları da bunu gösteriyor. Sana, savaşağın bu savaş ve ölümün hakkında bildiğim gerçeği anlatıyorum. Askerlerini savaşmak için bir araya getirmeye başladığın anda, geleceğe dair ipucu verebilecek her şeyi endişeyle inceledim. Her şey, hiç kimsenin Hristiyanları yenemeyeceği gerçeğini gözler önüne seriyor. Yıldızların, yedi gezegenin ve on iki burcun seyrini, astrologlarla birlikte tüm bilgimle inceledim. Hayvan iç organları ve omuz kemiklerindeki her şeyi kâhinlerle birlikte inceledim; falcılarla fal baktım. Tüm bunlar tek bir sonuca işaret ediyor: Franklara zafer, sana ise ölüm vaat ediyor.” (Robertus Monachus, 1866: 813-814)

Haçlı kronik yazarları arasında önemli bir figür olan Robertus Monachus, eserlerinde Türklerin okçuluk yeteneklerine sıkça vurgu yapmıştır. Monachus'un aktardığına göre, Türkler savaş sırasında özellikle okçuluk konusunda usta olup, bu becerilerini etkili bir şekilde kullanmaktadırlar. Yazar, eserinde Türklerin ok kullanımının büyük bir etki bıraktığını vurgular, hatta metnin atmosferini ok korkusuyla dolduracak kadar güçlü bir şekilde ifade eder. Türk oklarının etkili kullanımının, birçok Haçlı savaşçısının hayatına mal olduğunu belirtir. Yazar, Haçlıların uçan oklardan oluşan bir bulutun gölgesi altında kaldıklarını belirtmiştir (Robertus Monachus, 1866: 761). Bu ifade, Türk okçularının saldırılarının süratli, etkili ve korkutucu bir şekilde gerçekleştiğini ima etmektedir. Türklerin okçuluktaki üstün yetenekleri, diğer I. Haçlı Seferi kronikçileri tarafından da sıkça vurgulanan bir husustur. (Raimundus Aguilers, 1866: 236; Fulcherius Carnotensis, 1866: 332-335; Radulphus Cadomensis, 2005: 46). Yazarların bu ortak benzetmesi, Haçlı güçlerinin ciddi bir tehditle karşılaştıklarını vurguladıklarını göstermektedir. Yazarın dikkat çektiği bir diğer önemli nokta, Türklerin savaş stratejileri içinde kullandıkları sahte ricat taktiğidir. Robertus Monachus, Türklerin savaş esnasında kendilerini ok yağmuruna tutmalarının ardından geri çekilme ve bunu yaparken onları pusuya düşürme taktiğinden şikayetçidir (Robertus Monachus, 1866: 760, 830, 853). Ona göre, bu taktik sadece etkili değil aynı zamanda da rahatsız edicidir. Türkler bu stratejiyi Orta Asya'dan getirmişlerdir. Bu durumun, Haçlı güçleri için beklenmedik ve zorlayıcı bir mücadele yaratmış olduğu I. Haçlı Seferi'ni anlatan diğer kroniklerde de karşımıza çıkmaktadır (Raimundus Aguilers, 1866: 244; Gesta Francorum, 1924: 20; Radulphus Cadomensis, 2005: 46, 49). Türklerin okçuluk ve manevra kabiliyetlerini etkili bir şekilde birleştirmeleri, savaş alanında avantaj elde etmelerini

sağlamıştır. Monachus'un ve diğer kronik yazarlarının yıpratma, yıldırma ve son olarak da sahte ricat taktiklerine olan eleştirisi, Haçlılar açısından bu yeni stratejiyle başa çıkma zorluğunu yansıtmaktadır. Türk okçularının stratejik yetenekleri ve etkileyici savaş taktikleri, Haçlıları çaresiz ve büyük bir tehdit altında bırakmış gibi görünmektedir.

Robertus Monachus'un eserindeki Türk tasvirlerinin pek çoğu belirgin bir şekilde abartılmıştır. Bu abartının altında propaganda amacı bulunduğu düşünülebilir. Monachus, okuyucuların zihinlerinde Türklere karşı olumsuz bir algı oluşturarak, belirli bir askerî veya siyasi amaca ulaşmayı amaçlamıştır. Bu tür abartılı tasvirlerin düşmanlaştırma stratejisinin bir parçası olarak kullanılması, haçlı literatüründe sıkça başvurulan yöntemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Alman tarihçi Hans Prutz'un yapmış olduğu değerlendirmede değindiği gibi "Genellikle Hristiyanların Muhammed ve öğretisi hakkında sahip oldukları algı çok belirsizdi, çokça karartılmış, hatta kötü tasvirler ve iğrenç iftiralarla tamamen çarpıtılmıştı." (Prutz, 1883: 73). Türk'ün Müslümanlıkla özdeşleştirildiği bir algı nedeniyle de şunu net bir şekilde söyleyebiliriz ki çarpık Türk imajı önyargı ve yanlış tanımların bir yansımasıdır.

Sonuç

Haçlı seferleri Hristiyan Batı ile Müslüman Doğu arasındaki kültürel temas tarihinin önemli bir aşamasıdır. Robertus Monachus'un "*Historia Iherosolimitana*" adlı eseri de bu önemli aşamanın başlangıcında yer alan I. Haçlı Seferi'nin önemli bir kroniği olarak kabul edilmektedir. Bu eser, Haçlılar'ın kutsal topraklar yolculuğunda karşılaştığı deneyimleri ve özellikle Türklerle olan etkileşimlerini detaylı bir şekilde ele almaktadır. Papa II. Urbanus'un Clermont'taki konuşmasına tanıklık ettiğini belirten yazar, Haçlıların Türklere karşı bakış açısını açıkça ifade etmektedir. Robertus'un eseri, Papa'nın Clermont'taki konuşmasının detaylarını aktararak dönemin Hristiyan zihnindeki olumsuz Türk algısının sebebini anlamamıza yardımcı olmaktadır. Papa, Haçlı Seferleri'nin başlamasını teşvik ederek Müslümanlara karşı kutsal bir savaş çağrısında bulunmuş ve bu çağrı, Haçlılar'ın Türklere karşı takındığı olumsuz tavırların temelini oluşturmuştur. Robertus'un eseri, bu tarihi olayların önemli bir kaynağı olarak, Türk algısının nasıl şekillendiğini ve Batılıların Türklere karşı tutumlarının sebeplerini gözler önüne sermektedir.

Anadolu'yu kendileri için bir yurt olarak hızla benimseyen Türkler, Bizans İmparatorluğu ve Batılı Hristiyanlar tarafından tehditkâr bir öteki olarak algılanmışlardır. Bu algı, Türkleri Haçlı Seferleri'nin ve Batı'nın genelindeki düşmanlık duygularının merkezine yerleştirmiştir. Türkler, artık Batı'nın gözünde Hristiyanlığın karşıtı olarak kabul edilmiştir. Türkler, Hristiyanlık karşıtı olarak tanımlamanın yanı sıra, pagan, sapkın ve şiddet yanlısı gibi olumsuz sıfatlarla da resmedilmişlerdir. Bu durum, Türklerin Batı'da kötü bir imajla anılmasını ve Haçlı Seferleri propagandasında önemli bir yer tutmasını sağlamıştır. Robertus Monachus'un eseri, Haçlılar

arasındaki düşmanlık duygularını körükleyerek, Hristiyan toplumlarını seferlere katılmaya teşvik etmeyi amaçlamış gibi görünmektedir. Türklerin Batı tarafından algılanan tehditkâr niteliklerini abartarak ve onları barbar, vahşi ve Hristiyanlığa düşman olarak tasvir edip, Haçlı Seferleri'nin meşrulaştırılması ve desteklenmesi amacıyla kullanmıştır. Bu eser, Türklerin Batı'daki "öteki" olarak konumlandırılmasını pekiştirmiş ve Haçlı Seferleri'ne katılmayı teşvik etmek amacıyla düşmanlık ve korku duygularını artırmış olabilir. Bu bağlamda, Robertus Monachus'un eserleri, Haçlı Seferleri'nin ideolojik ve propagandist yönlerini vurgulamak için kullanılmıştır diyebiliriz.

Robertus'un Türkler hakkındaki düşünceleri, Orta Çağ Batılısının tipik bir bakış açısını yansıtmaktadır. Bu bakış açısı anti-Türk polemiklerinin geleneksel klişeleridir. Robertus'u etkileyen kalıp düşünceler Türk algısının kalıcılığını kolaylaştırmıştır. Bu düşünceler genellikle Müslümanların barbar ve vahşi olduğu yönündedir ve Türkleri barbarlıkla ilişkilendirme eğilimindedir. Bununla birlikte, Robertus'un eseri, objektif bir ton taşımamaktadır ve bu nedenle Türk algısının tarihsel bir eleştirisini yaparken dikkatli bir şekilde ele alınması gerekmektedir. Robertus Monachus'un bu eseri, Orta Çağ Hristiyanı'nın Türklere karşı görüşünü anlamak açısından önemlidir. Ancak, bu tasvirlerin doğruluğu konusunda dikkatli olunmalı ve tarihsel metinlerin içeriklerinin önyargılardan etkilendiği unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- (1924) *Anonymi gesta francorum et aliorum hierosolimitanorum*. (ed.: Beatrice A. Lees), Oxford: Clarendon Press.
- Aydın, F. (2011). *Batı İslam algısının arkeolojisi*. Ankara: EskiYeni Yayınları.
- Bisaha, N. (2004). *Creating east and the west*. Philapelphia: University of Pennsylvania Press.
- Daniel, N. (1980). *Islam and the west: The imagination of an image*. Edinburgh: University Press.
- Demirkent, I. (2022). Kılıçarslan I. *TDVİA*, C. 25, 396-399, Ankara: TDV Yayınları.
- Fulcherius Carnotensis. (1866). *Historia iherosolymitana gesta Francorum peregrinantium. Recueil Des Historiens Des Croisades*. III, Paris: Imprimerie Imperiale. 315-485.
- Kalın, İ. (2016). *Ben, öteki ve öteki İslam-batı ilişkileri tarihine giriş*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Kempf, D. - Bull, M. (2013). *The historia iherosolimitana of Robet he Monk*. Woodbridge: Boydell Press,
- Kirsch, J. P. (1910). Guibert of Ravenna. *The Catholic Encyclopedia*, 7, 63-64, New York: Encyclopedia Press.
- Kula, O. B. (1992). *Alman kültüründe Türk imgesi I*. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Naus, J. (2014). *The historia iherosolimitana of Robert The Monk and the coronation of Louis VI. Writing The Early Crusades*, Woodbridge: Boydell Press.

- Petrus Tudebodus (1866). *Historia de hierosolymitano itinere. Recueil Des Historiens Des Croisades*, V. III, 1-117, Paris: Imprimerie Imperiale.
- Prutz, H. (1883). *Kulturgeschichte der kreuzzüge*. Berlin: Ernst Siegfried Mittler und Sohn.
- Radulphus Cadomensis (2005). *The gesta Tancredi of Caen: A history of Normans on the first crusade*. Hampshire: Ashgate Publication.
- Raimundus Aguilers (1866). *Historia Francorum qui ceperunt Jerusalem. Recueil Des Historiens Des Croisades*, III, 231-309, Paris: Imprimerie Imperiale.
- Riley-Smith, J. (1993). *The first crusade and the Idea of crusading*. London: Continuum Book.
- Robert The Monk (2005). *History of the first crusade*, trs. Carol Sweetenham, London and New York: Routledge.
- Robertus Monachus(1866). *Historia iherololimitana. Recueil Des Historiens Des Croisade*. V. III, 717-882, Paris: Imprimerie Imperiale.
- Runciman, S. (2019). *Haçlı seferleri tarihi*, C. I, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Southern, R. W. (1980). *Western view of Islam in the middle ages*. Cambridge: Harvard University Press.
- Tolan, J. V. (2002). *Saracens: Islam in the medieval european imagination*. New York: Columbia University Press.
- Tolan, J. V. (2006). *Saracens. The crusades an encyclopedia*. vol. IV, 1074-1077, California: ABC-CLIO.
- Tyerman C. (2006). *God's war: A history of the crusades*, Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press.

Extended Summary

The First Crusade brought about an atmosphere of conflict between the Christian and Muslim worlds. This conflict was documented by observers of the expedition, and one of whom was Robertus Monachus. Robertus, who lived between 1055 and 1122 and served as a monk at the Saint-Rémi monastery, narrated the First Crusade in his work titled "Historia Iherosolimitana," written between 1107 and 1120. The Historia commences with the account of the Council of Clermont; the author asserts his personal presence at this council and his witnessing the famous speech by Pope Urban II. Inspired by the anonymous Gesta Francorum, Robertus wrote his work, and upon noticing deficiencies in this anonymous chronicle, he aimed to provide a more detailed account of the expedition.

Robertus not only portrayed the events of the First Crusade in his work but also depicted the image of the Turks from a Western perspective. Particularly noteworthy expressions about the Turks are found in the speech of Pope Urban II in the work. The Turks are described as a people abandoned by God, prone to violence, and of Persian descent. The term "Turk" recurs throughout in the text, and this usage presents an important research area for understanding how the author perceived, interpreted, and defined the Turks. Robertus's perception of the Turks was significantly influenced by the general Western image of the Turks, often adopting a negative perspective.

In the general atmosphere of the work, although an impression is created that the focus is on the struggle with the Turks, it is observed that Robertus also makes references to various ethnic groups within the text. It is stated that besides Turks, various ethnic groups such as Persians, Medes, Arabs, Kurds, Azimis, Saracens, Publicans, and Agulans exist within the Turkish army. A similar list of ethnic groups appears in Gesta Francorum and Petrus Tudebodus' Historia as well. The emphasis on these various ethnic groups indicates that

Robertus' work not only presents a perspective focused on the Turks but also encompasses a wide geographical and cultural diversity.

The use of the term Saracen/Sarracen within the text is also frequent, which was used in medieval Europe to describe Muslim communities and generally represent the Islamic world. During the medieval period, such terms were often used to emphasize cultural, religious, and political distinctions. This illustrates that Western writers tended to define Muslims in a generally homogeneous manner and interpreted this term based on the general characteristics of a community. In Robertus' work, detailed portraits of three Muslim figures are depicted: I. Kilij Arslan in Nicaea, Kurboğa in Antioch, and Al-Afdal Shahanshah in Ashkelon. Throughout the book, Kilij Arslan is referred to by his father's name, Soliman, which is a common practice in medieval Latin chronicles. All these figures are portrayed negatively. It should also be noted that Robertus portrays not only the leaders of the Turkish army but also the Byzantine Emperor Alexios Komnenos in a negative light.

Strategically, Robertus highlights Christian power, especially through the mouths of significant Turkish characters, aiming to shape the internal dynamics of the text and create a perception of the superiority of Christianity and the Crusaders. In the work, it is repeatedly emphasized that the Turks always had a larger population than the Christians. The victories of the Frankish army against the Turks are directly associated with God in the text. In other words, the successes of the Frankish army are interpreted as the grace of God, significantly influencing the text as written by the advocate of Christian faith. From the perspective derived from being a clergyman, frequent references to sacred texts are made in the book.

Throughout Robertus' work, a fundamental theme emphasized is that God is on the side of Christians against the Turks. Robertus Monachus, an important figure among the chroniclers of the Crusades, frequently emphasizes the archery skills of the Turks in his work. According to Monachus, the Turks are particularly skilled in archery during warfare and effectively utilize these skills. The author emphasizes in his work the significant impact of Turkish archery, to the extent of filling the atmosphere of the text with fear of arrows. The intense use of Turkish arrows is stated to have cost the lives of many Crusader warriors. Another important point highlighted by the author is the withdrawal tactic within Turkish war strategies. Robertus Monachus complains about the Turkish tactic of withdrawing after shooting arrows during battle and shooting at those who follow them on horseback during this withdrawal. According to him, this tactic is not only effective but also disturbing. The Turks brought this strategy from Central Asia. It is evident that this situation created an unexpected and challenging struggle for the Crusader forces.

In his *Historia*, Robertus Monachus portrays the Turks as pagans. This is not surprising, as Islam was initially perceived as heresy by Westerners. By the 12th century, this perception had changed, and Islam evolved into a perspective associated with idolatry from the Western viewpoint. Many of the Turkish portrayals in Robertus Monachus' work are clearly exaggerated, serving an underlying propaganda purpose. Monachus may have aimed to create a negative perception of the Turks in the minds of readers to achieve a specific political or military goal. Such exaggerated portrayals could have been used as part of a strategy of alienation and demonization.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

Etik Kurul Belgesi/Ethics Committee Approval: Makale, Etik Kurul Belgesi gerektirmemektedir./Article does not require an Ethics Committee Approval.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the authors regarding the research, authorship or publication of this article.